

avo in sovražstvo, tistem pa bodo odločno poslali, da pri nas za take meštarje niso ugodna in da se jih znamo iznebiti.

Več kmetov iz Frama, Ježenc in Morja.

Zunanje novice.

Strahovito dejanje blaznega (norega.) Nedavno je tel na kolodvoru v Veršecu (Ogersko) vlaški kmet vij Dragia stopiti na vlak brez voznega lista (bita). Ko mu je hotel to neki policaj zabraniti, je kmet koj nanj ustrelil ter ga smrtno ranil. Rekel je, da de vsakogar ustrelil, kdorkoli se mu bode pribili. Ko ga je hotel drugi policaj z imenom Jakob vald prijeti, ga je Dragia na mestu usmrtil. Tudi tji straži, kateri se je še pridružila požarna bram, se ni posrečilo, blaznega moža premagati, ker je prestano iz voza streljal. Nato so dotični voz odnili ter ga z norcem vred v strojarnico (Maschinenhaus) potisnili, kjer se je pričelo pravcato obleje, kojo je vodil mestni glavar sam. To je trpelo večera. Zvečer se je v spremstvu želežniškega dnika splazil nek žandarm bosonog na streho tičnega voza; mislil je namreč streho raztrgati ter so od zgoraj v voz vdreti. Dragia je to opazil ter do držal revolver za strel pripravljen. Medtem je nek žandarmerijski stražmešter vstrelil iz dalja—200 korakov skozi okno voza ter norca hudo rani. Prepeljali so ga nato v bolnišnico. Na kolodvoru je zbrala velika množina gledalcev in med njimi bila tudi Dragijeva žena in brat. Nesrečnež je trpel na blodnji (domišljavosti,) da ga vedno in sudi nekdo preganja (Verfolgungswahnsinn).

Dvojni samomor. Mladi župnik Nikolaj Jasprica Doljni Vručici na dalmatinskom polotoku Pelješcu imel s ženo nekega izseljenca, ki živi sedaj v Ameriki, ljubavno razmerje. Ko je mož o tem izvedel, je ženi iz Amerike domu pisal, da se pride v tem maščevat. Nato se je podal župnik s svojo ženo v hosto, kjer sta se skupno zastrupila. Našli ju ljudje tesno objeta.

Dninar je postal milijonar. V rumunskem mestu Gerson lig je nek ondotni dninar z imenom Gerson lig dobil iz Amerike poročilo, da je v mestu Adelfija (v Severni Ameriki) umrl njegov bogat sonik, posestnik velikega hotela, ter mu zapustil 2 milijona kron premoženja kot dedšino. Selig, je dosedaj v veliki revščini živel, si je moral denar vožno v Ameriko izposoditi, kar pa je najlahko dosegel, ker je resničnost dedštine bila doana.

Štiri dni in štiri noči v smrtni nevarščini bilo petero oseb v planinski koči „Rosetta“ na tisti planini Pala (2600 metrov nad morjem). Čez tiste sta oskrbovala to kočo zakonska De zorzi. 26. septembra sta si najela planinskega vodnika in hlapca, da bi njima pomagali družega dne neko hišno opravo v dolino spraviti, ker črez zimo je koča prazna. Ko soše vsi spali, začelo je na-

enkrat strašno bučati in zdelo se jim je, da se cela gora maje in to je trajalo naprej. Ko se je zdani, so zapazili, da se je odtrgal celi kos gorskega vrha Korona (2762 m.) in tako tudi z gorskega vrha Dente del Cimone (2956 m.). Steza, ki vodi od imenovane koče v dolino, bila je popolnoma zasuta ali pa odtrgana. Prst in pečine so neprenehoma drle v dolino in to je trpelo 4 dni in 4 noči, katere so ubogi ljudje v neznanskem strahu v koči prestali. Šele peti dan nastopil je mir, da so zamogli preplašeni ljudje priti črez kršje in pečine v nevarščini, sedaj in sedaj zdrkniti v kak prepad, v dolino. Ženska je med potjo postala nezavestna, da so jo možki morali daljšo pot nesti.

Kako se godijo „čudeži“? Nek francoski časnik poroča sledče: Srce svete Terezije je shranjeno v steklenem reliktariju v Alba da Tormès na Španskem. Od leta 1836. se je razširila novica, da iz tega navidezno posušenega srca izrasejo trnjeve bodice v takih časih, kadar je sv. cerkev v posebni sili ali nevarščini. Pred kratkim pa se je ta zadeva na povelje pristojnega škofa natančno preiskala in dognalo se je, da so domnevne trnjeve bodice — kupčeki prahu. Na ta način je ves „nebeški čudež“ bil fuč.

Z denarjem vred v grob so djali nedavno v Borbu na Ogrskem teto neke kmetice, po imenu Meiner. Pred svojo smrto je izrazila starka željo, da jo naj pokopljejo v nekem starem kožuhu. To željo so ji izpolnili. Ker po rajni niso našli nikake zapuščine, dolžili se nečakinjo, da si je ista na nepostavni način denar prisvojila; znano je namreč bilo, da starka ni bila brez denarja. Konečno so se ljudje spomnili na stari kožuh, v katerem je bablje hotelo pokopano biti. Odprli so trugo (krsto), in glej, v starem kožuhu so našli vših 30 tisoč kron. — Seveda so ji potem manje vreden kožuh oblekl.

Kranjski deželni zbor, v katerem se je mlatila sama prazna slama, vmes pa pobalinsko razsajalo, razgrajalo in medsebojno psovalo, je vlada razpustila in odborniki se zamorejo „ponosni na svoje uspešno delovanje“ vrniti — „svoji k svojim“ — domov. Tako so ti gospodje „med seboj“; dobro je le, da so daleč — „proc od Gradca“! —

Roparski umor na Dunaju. Predpretečeni torek so našli v stanovanju zakonskih Henrika in Franciske Klein pod zofo v žakelj zavito mrtvo truplo, katero so znanci in sorodniki spoznali za 73 letnega Janeza Sikora, imovitega dunajskega meščana. Ta je imel s Francisko Klein ljubavno razmerje. Zakonska vlačuga pa ga je pri nekem obisku v svojem stanovanju zadavila, mu noge odsekala, v vrečo spravila ter pod zofo skrilala. Nato se je s odvzetimi ključmi v stanovanje Sikore podala, kjer je pobrala ves denar, vrednostne papirje in razne dragocenosti. Mož baje o tem zločinstvu ničesar ni vedel. Ker je smrad v stanovanju postajal vedno neznosnejši in strah pred policijo vedno večji, je morilka svojega moža pregovorila, da sta se po-

dala na potovanje. Ko se je hudodelstvo odkrilo, telegrafirali so na vse strani, da bi natančno opisano zakonsko dvojico prijeli ter pravici izročili. In res se je policiji v Parizu posrečilo zakonska Klein zaslediti ter prijeti. Izročila se bodeta v kratkem dunajskemu deželnemu nadsodišču. Kot dekle se je morilka pisala Franciska Braun ter je pred svojo možitvijo (v letošnjem septembru) bila zaradi kraje, različnih goljufij in sleparij že večkrat kaznovana. Tudi moža je dobila le s pomočjo sleparije na limance.

Gospodarstvene in gospodinjske stvari.

Kako obvarujemo lesene kletne posode plesnobe in trohnelosti? Napraviti si moramo raztoplino iz treh delov kolofonija in enega dela lanenega firnisa (Leinölfirnis). Razpustiti se mora to pri rahlem ognju ter nato še toplo namazati s čopičem na popolnoma suho kletno posodo, katera dobi s tem dobro prevlako, ki ne pripušča k lesu nobene vlage (mokrote). Škafi, lijaki, sodi i. t. d. zadobijo s to prevlako jako dobro trpežnost, kar kletarje obvaruje znatne škode.

Kako in kedaj moramo travnike gnojiti? Koj na pervi pogled se da spoznati, kateri travniki so primerno gnojeni, kateri ne. Na dušku preveč bogata gnojnica pospešuje najbolj rast unih trav, ki za krmo niso dosti kaj vredne, ker ji primanjkuje fosforove kislino, katera je žlahtnejšim vrstam trav neobhodno potrebna. Slobodno smeš tudi zanaprej z gnojnico gnojiti, toda zapomni si, da bodeš za gnojnico gnojil še tudi s Tomazevomoko, ki daje travniku apna in fosfore kislino. Le na ta način pognojeni travniki donašajo ne samo prav veliko, temuč tudi prav izvrstne krme. — Najboljši in najprimernejši čas za gnojitev travnikov ste pozna jesen in pa zima. Nobeden kmetovalec naj ne opusti tega gnojenja. Trud in stroške bode mu bogat pridelek krme dobro poplačal, kar je posebno dandanašnji velikega pomena, ko edina živinoreja še kmeta brani pretečega mu propada.

Izjava.

Že pred mojo izvolitvijo za poslanca IV. kurije volilnega okraja mariborskega so moji klerikalni nasprotniki vse sile napeli, da bi skozi očitna kakor skrivna obrekovanja izpodkopali zaupanje, katero se mi je dosedaj od Nemcev kakor tudi Slovencev, posebno od kmečkega prebivalstva v prav obilni meri izkazovalo.

Ker mi ti nasprotniki po pravici ničesar druzega niso zamogli očitati, razširjali so med slovenskim ljudstvom mojega volilnega okraja laž, da sem jaz od rimsko-katoliške cerkve odstopil ter postal protestant.

Ta laž razširjala se je tudi od klerikalnih čas-

nikov in sicer na tako skriti in zviti način, da ni bilo mogoče preklica ali popravka zahtevati.

Akoravno protestantizem in njegove vernike niso tako čislom, kakor vsakega prepričanega druga vernika, vendar mi ni vsejedno, ako se mi očita, bi jaz bil protestant postal, ko sem se vendar vedno povsod za katoličana spoznal; to tajenje moje nične vere je nesramni volilni maneuver.

Cutím se toraj primoranega, tem hudomuč spletkarjam mojih klerikalnih nasprotnikov enkrat za vselej konec storiti ter očitno izjaviti, da sem s celo mojo družino katoliški, da ne mislim in nikoli nisem nameraval k protestantizmu prestopiti in da so vse nasprotne govorice nesramne laži mojih klerikalnih nasprotnikov.

Pripoznavam, da sem ponosen na to, da sem kljub tolikim pred volitvijo razstrošenim lažem dobro od svobodno in napredno mislečih, nemških kakor slovenskih kmečkih volilcev toliko število glasov, zatrjujem, da budem interesovan svojih volilcev vedno v vseh svojih močeh zastopal, kolikor mi je to kot deželnu poslancu mogoče in v mojem delokrogu leže-

Slovenska Bistrica, dne 22. oktobra 1904.

S spoštovanjem

Albert Stiger

deželni poslanec.

Izjava.

Jaz podpisana se pritožim proti pisavi „Slovenskega Štajerca“ štev. 4, ker je črez mojega moža Franca Vračka smradljive laži prinesel.

Jaz sem bila preminula zimo na smrt bolanta moj mož mi je stregel štiri mesce sam noč in da vzdigal me je z jedne postelje v drugo in skozi dugo postrežbo sem hvala Bogu ozdravela čez 16 mesecev.

Ta človek, kateri je dotične laži pisal, ni človek ampak zanikerna mrcina. Bog naj ga kaštiga!

Da je to živa resnica, potrdi cela okolica. Tudi jaz nisem Neža, ampak

Barbara Vračko.

Loterijske številke.

Trst, dne 15. oktobra:	37,	47,	55,	38,	48
Gradec, dne 22. oktobra:	9,	32,	87,	41,	68
Dunaj, dne 22. oktobra:	74,	77,	11,	66,	81

Pisma uredništva.

Sv. Vid pri Ptiju: Priobčimo prihodnjič. Pozdrav! **Mnogim dopisnikom:** Prosimo potrpljenja. Ni mogoče, vsem ob enem ustreči, ker primanjkuje prostora. Hvala za poslano! Vse pride na vrsto.

Mnogim osleparjenim volilcem naznanjam: da bomo klerikalne zvjače prihodnjič objavili, ko bomo imeli že vso tozadenvno gradivo nabranlo.

Večim dopisnikom: Sprejemamo le zanimive reči osebnih zadev ne priobčujemo radi.